

UiO : Faculty of Medicine

Virker helseforsikring?

Oddvar Kaarbøe, Avd. for helseledelse og helseøkonomi, sUiO

Fellesarbeid med Terje P. Hagen

Innledning

- Mange bedrifter kontaktes av forsikringsselskaper med tilbud om å tegne privat helseforsikring
- Et viktig (salgs)-argument er at private helseforsikring er nyttig og lønnsomt, fordi sykefraværet blir redusert
- Andre (salgs)-argument er at privat helseforsikring kan ha:
 - En god trivselsmessig effekt «Noen bryr seg om oss som medarbeidere»
 - Bidra til å holde på nøkkelpersonell
 - I rekrutteringsøyemed

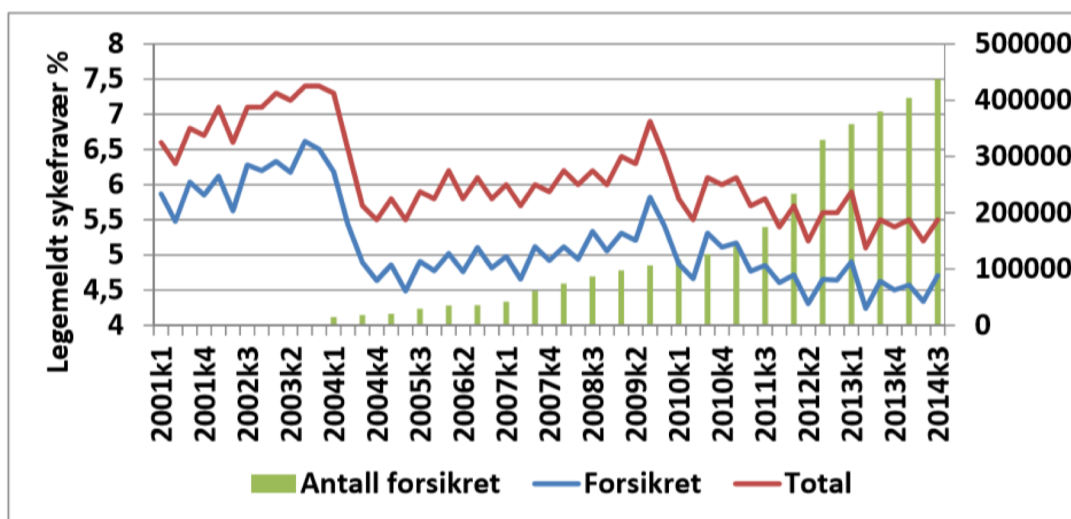
Hvorfor kan privat helseforsikring gi lavere sykefravær?

- Fastleger henviser pasienter til spesialisthelsetjenestene dersom det er behov for behov for utredning/behandling på sykehusnivå
- Pasienten blir satt på venteliste
- Ventetiden avhenger av kapasitet og hastegrad
- Gjennom privat helseforsikring sikrer bedriften at de ansatte har tilgang til utredning og behandling innen en på forhånd fastsatt tidsfrist
- Tidsfristen er lavere enn (median) ventetid
- Pasienter som har helseforsikring kommer derfor raskere til utredning og behandling, og får dermed kortere sykefravær

Tidligere studier av helseforsikring og sykefravær

- Få studier av sammenhengen mellom privat helseforsikring og sykefravær i land med offentlig finansierte helsetjenester
- Norske studier – Hem (2009, 2015)
 - Medlemsbedrifter fra NHO
 - Hovedresultat
 - Det legemeldte sykefraværet i bedrifter med helseforsikringer er i gjennomsnitt lavere enn i andre bedrifter, men det er ikke tegn på at utviklingen i sykefravær var annerledes i tiden etter at bedriftene tegnet helseforsikring
 - Seleksjon
 - » Andelen bedrifter med privat helseforsikring varierer systematisk mellom bransjer
 - » Bedrifter som tegner privat helseforsikring er mer opptatt av sykefravær

Tidligere studier av helseforsikring og sykefravær

Figur 4 Legemeldt sykefravær i Norge 2001 til 2014

Figur fra Hem (2015):

- Sykefraværet er lavere i bedriftene med sykeforsikring enn i de uten, men
- Forskjellen er relativt konstant over år selv om antallet som er forsikret er økt betydelig

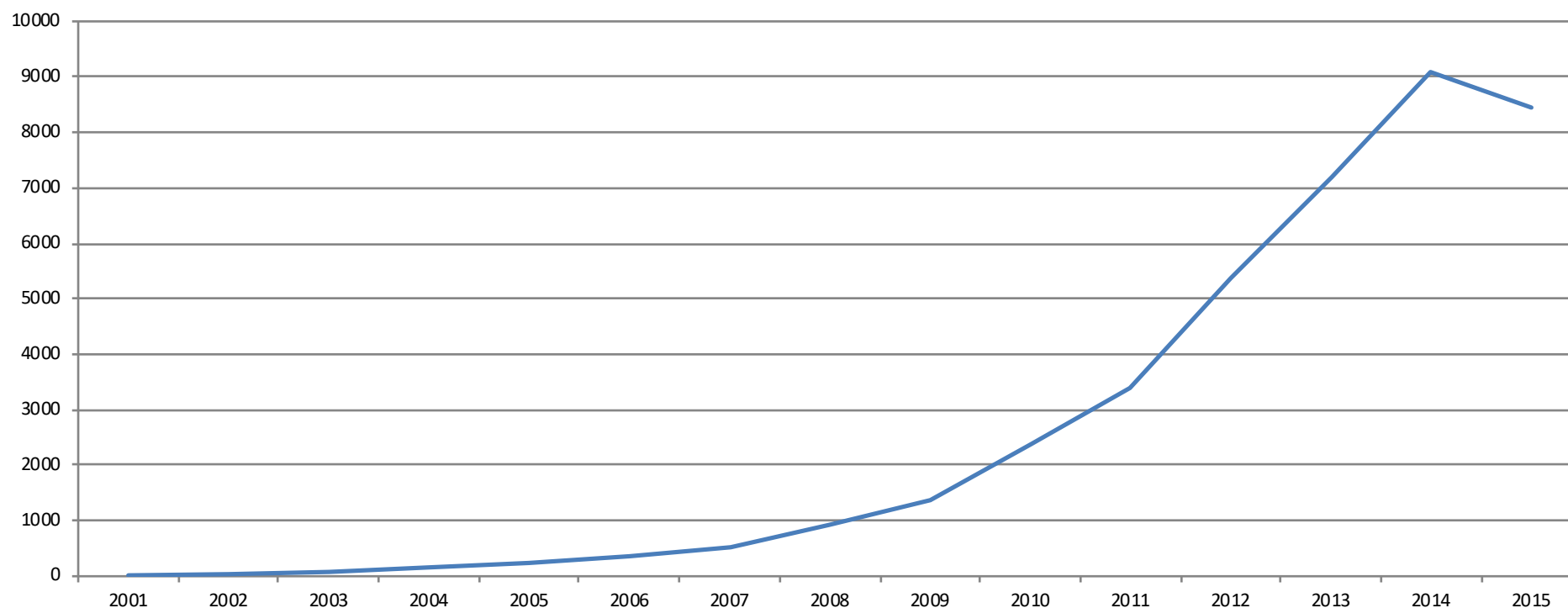
Tidligere studier av helseforsikring og sykefravær

- Svensk rapport (Tegle Jansson & Partners, 2008)
 - Spørreundersøkelse fra bedrifter innen matvareindustri, byggenæring og landtransport
 - Kjøp av helseforsikring gir en reduksjon i sykefraværet på 0,9 prosentpoeng
 - Tilsvarende en reduksjon på omlag 20 prosent i samlet sykefravær for bedriftene i utvalget
- Danske studier (Pedersen, 2011; Borchsenius & Hansen, 2010)
 1. Spørreundersøkelse fra 2009-10, yrkesaktive
 - Ingen effekt av bruk av helseforsikringer på sykefravær
 2. Registerstudie med individdata koblet til data om arbeidsgiverkjøpt helseforsikring
 - Personer med helseforsikring har lavere sannsynlighet for å bli langtidssykemeldt
 - Fraværet er signifikant kortere

Vår studie

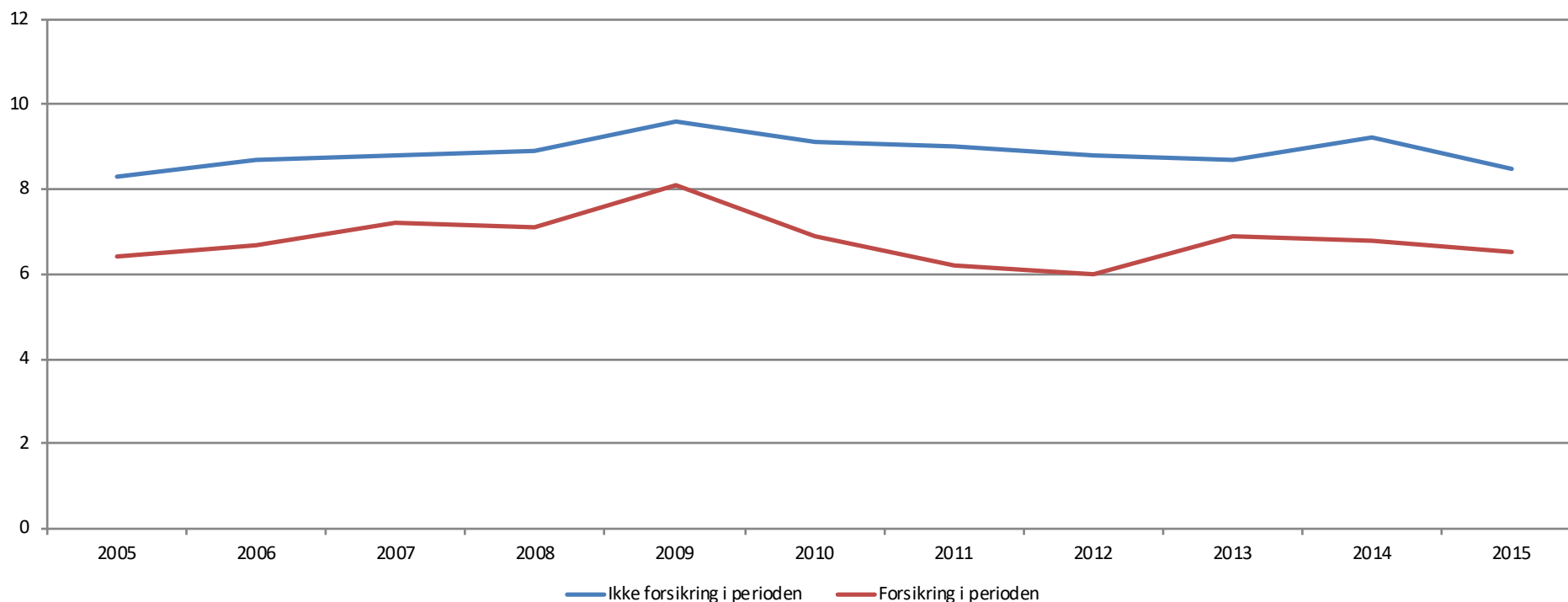
- Data fra SSB om egenmeldt og legemeldt sykefravær fra 2000-2015
- Koblet med informasjon om bedriften har privat helseforsikring eller ikke
- Trekket et tilfeldig utvalg fra bedrifter med og uten privat helseforsikring
 - 6000 og 10000 bedrifter i utvalgene
- Aggregerte sykefraværersdata per bedrift og kvartal i form av samlet sykefraværersprosent i kvartalet
 - Kun data for bedrifter med mer enn 2 ansatte
 - Unike bedrifter identifisert ved organisasjonsnummer
 - Kontrollerer for IA-status
 - Arbeidstakere 16-69 år, bosatt i Norge og registrert i arbeidstakerregisteret med et aktivt arbeidstakerforhold
 - Har også analysert data for ulike aldersgrupper (særlig eldste gruppen 60-69 år)

Antall bedrifter som har forsikring (etter år)

Andel sykemeldte etter utvalg og tid

Utvalg: Har ikke forsikring vs har forsikring i perioden

Tabell x Regresjonsanalyser av andel sykemeldte

	(4)	(5)	(6)	(7)
Antall ansatte	-0,010 ***	-0,010 ***	-0,014 ***	-0,012 ***
Andel kvinner	0,016 ***	0,017 ***	0,012 ***	0,01 ***
Kvartal 4 (referanse)	-	-	-	-
Kvartal 1	0,087	0,087	0,099	0,159
Kvartal 2	-0,027	-0,027	-0,008	-0,057
Kvartal 3	0,696 ***	0,696 ***	0,704 ***	0,738 ***
Periode 2005-2015	-	-	-	-
Trend	-	0,001	-,004	-,021 ***
Privat helseforsikring	-0,490 ***	-,497 ***	-,747 ***	-,737 ***
Konstantledd	13,28 ***	13,269 ***	9,495 ***	9,818 ***
Restleddsstruktur	FE	FE	RE	RE
Analyseperiode	2005-2015	2005-2015	2005-2015	2005-2015
N (observasjoner)	157193	157193	157193	157969
N (bedrifter)	10000	10000	10000	10000
R2 (justert)	0,29	0,29	-	-
AIC			1124787	1124752
	Faste effekter		random intercept	random intercept + slope

Andre empiriske funn

- Korttidseffektene er sterkere enn langtidseffektene, dvs. at andel sykemeldte er lavest kvartalet helseforsikring kjøpes og de to påfølgende kvartalene
 - Deretter svekkes effekten noe
- Reduksjonen i sykefravær er noe sterkere i den øverste aldersgruppen
 - Omlag 0,8 prosentpoeng mer enn i de lavere aldergruppene
- Effektene er signifikante i 11 av 16 bransjer i random effekt-analysen, noe færre i faste effekt-analysen
- Noen bransjer f.eks. personlig tjenesteyting behandles som en bransje

Hovedresultater

- Sammenlignet med seg selv:
 - Nedgang i sykefravær på om lag 0,5 prosentpoeng etter kjøp av privat helseforsikring
- Sammenlignet med andre (to siste kolonner i hovedtabellen)
 - Nedgang i sykefravær på om lag 0,7 prosentpoeng etter kjøp av privat helseforsikring